

BMK: 'Pm'ers onmisbaar tijdens de coronacrisis'

De kinderopvang is sinds 16 maart een vitale sector; pedagogisch medewerkers blijken onmisbaar tijdens de coronacrisis. Enerzijds omdat ouders werkzaam in cruciale beroepen dankzij de pedagogisch medewerkers hun werk kunnen blijven doen. Maar anderzijds omdat pedagogisch medewerkers een signalerende functie hebben als het gaat om kindermishandeling of ander vormen van onveiligheid. Dat blijkt eens te meer tijdens deze coronacrisis.

Door deze coronacrisis realiseren wij ons weer dat onze branche van groot belang is voor onze maatschappij. Niet alleen zorgt de kinderopvang er mede voor dat ouders werkzaam in cruciale beroepen aan het werk kunnen blijven, maar ook neemt de kinderopvang verantwoordelijkheid en probeert kwetsbare gezinnen in de samenleving te helpen in samenwerking met scholen en hulpverleningsinstellingen.

Kwetsbare gezinnen

Ouders die niet werken in cruciale beroepen moeten sinds 16 maart hun kinderen thuis begeleiden terwijl zij zelf thuis aan het werk zijn. Geen gemakkelijke opgave maar met een ruim huis, een redelijk inkomen en een stabiele thuissituatie kom je een heel eind. Helaas geldt dit niet voor alle gezinnen. Een grote groep kinderen groeit op in onveilige gezinssituaties. Als gevolg van het sluiten van scholen en kinderopvang, zijn deze kinderen ineens aan het oog onttrokken van de pedagogisch medewerkers met alle risico's van dien.

Complexe problematiek

Monique Vreeburg, voorzitter Branchevereniging Maatschappelijke Kinderopvang: 'De kinderopvang ziet goede voorbeelden hoe organisaties proberen deze kinderen te bereiken en binnen te halen bij de noodopvang. Pedagogisch medewerkers benaderen gezinnen die vaak kampen met complexe problematiek, praten met ouders over de opvoeding en bieden hulp. Dit zijn ouders die het onder normale omstandigheden al heel zwaar hebben, laat staan in crisistijd. Dankzij de pedagogisch medewerkers, die vaak een vertrouwensband met de ouders hebben, kunnen deze kinderen toch naar de noodopvang.'

Kwetsbare gezinnen in beeld

Sommige kinderopvangorganisaties ondernamen meteen na het sluiten van de kinderopvang en van de scholen al actie om kinderen uit kwetsbare gezinnen te benaderen. Door het hanteren van de Meldcode Kindermishandeling, Huiselijk Geweld en Grensoverschrijdend gedrag hebben

kinderopvangorganisaties doorgaans een goed beeld van welke zorgen er zijn en voeren hier regelmatig gesprekken over met de opvoeders.

Meldcode

De eerste stappen van de Meldcode bestaan uit het signaleren van zorgen en het aangaan van gesprekken met opvoeders. Vanuit de vertrouwensband die veel pm'ers en leidinggevenden met ouders hebben, wordt contact gelegd met ouders in deze tijd. Niet om 'opvang aan te bieden, omdat je nu eenmaal kwetsbaar bent', maar vanuit het perspectief van partnerschap. Normaal gesproken trekken ouders en opvang samen op in de opvoeding van de kinderen, maar nu staan de ouders er alleen voor.

Adviezen voor de kinderopvang

- Denk bij het inventariseren van de kwetsbare gezinnen aan alle soorten opvang die er geboden worden in de gemeente: niet alleen bso, maar ook de 0- tot 4-jarigen en vergeet niet de peuteropvang (halve dagopvang) en bijvoorbeeld de kinderdagverblijven in asielzoekerscentra.
- Bij het benaderen van ouders om noodopvang of hulp aan te bieden, komen verschillende uitdagingen kijken. Het al maar niet kunnen bereiken van ouders waar veel zorgen zijn om het gezin, is een nachtmerrie voor iedere pm'er. Indien er ernstige zorgen zijn over het gezin en zij blijven onbereikbaar (zij doen bijvoorbeeld ook niet de deur open), kun je contact opnemen met Veilig Thuis.
- Ook kan het zijn dat ouders geen toestemming willen verlenen voor de noodopvang of hulp (bijvoorbeeld uit angst voor hulpverlening of een taalbarrière). De kinderopvang kan daarin een belangrijke rol spelen: wij staan dicht naast het gezin en hebben met veel ouders al een vertrouwensband vanaf dat het kind een baby was. Vanuit de kinderopvang is het geen aanbod tot hulpverlening, maar een aanbod om te kunnen ondersteunen in deze moeilijke tijd. Dat moet ook de insteek bij gesprekken met ouders zijn. Indien ouders blijven weigeren, is hier weinig aan te doen. De verantwoordelijkheid blijft bij de ouders liggen. Indien er ernstige zorgen zijn, dient contact opgenomen te worden met Veilig Thuis.
- Blijf als kinderopvangorganisatie kritisch kijken naar de kwaliteit en capaciteit die jullie kunnen bieden. Ineens een grote groep kinderen uit het speciaal basisonderwijs opvangen op de bso, terwijl deze doelgroep normaal niet wordt opgevangen op jullie locatie is niet reëel. Daar zijn de kinderen én de pm'ers niet bij gebaat. Kijk dan of er deskundige hulp of expertise vanuit de school kan komen ter ondersteuning op de groepen op de bso.
- Blijf ook binnen de teams in de kinderdagverblijven met elkaar in gesprek gaan: wat vinden wij nog verantwoord voor onze pm'ers om op te vangen? Denk daarbij aan groepsgrootte, maar ook als niet duidelijk is of binnen gezinnen corona heerst. Neem over dergelijke casussen ook contact op met de plaatselijke GGD.

Besluit minister Slob

Op 20 maart maakte de minister van Onderwijs Arie Slob bekend in een brief aan de Tweede Kamer dat er extra aandacht moet zijn voor kwetsbare doelgroepen tijdens deze coronacrisis. In de brief schrijft Slob dat voor sommige kinderen thuisonderwijs en -zorg geen goede optie is. Hij noemt onder meer kinderen met psychische klachten of gedragsproblematiek, kinderen van ouders met psychische klachten en gezinnen waar sprake is van huiselijk geweld. In de noodverordening COVID-

19 wordt bij onderwijsinstellingen de uitzondering gemaakt voor kleinschalig georganiseerde begeleiding van leerlingen voor wie vanwege bijzondere problematiek of moeilijke thuissituatie maatwerk nodig is. Hiermee wordt een belangrijke doelgroep 0 tot 4 jaar (nog) niet benoemd. De praktijk wijst uit dat in verschillende gemeenten de noodopvang voor kwetsbare kinderen al wordt verzorgd in de kinderopvang. Op de [website van het Nederlands Jeugd Instituut](#) staan meerdere voorbeelden van de aanpak in verschillende gemeenten.

NB: Dit is een ingezonden artikel van de Branchevereniging Maatschappelijke Kinderopvang (BMK).